

Diweddariad CLILC – WSLC Mehefin 2026

1. Gwelliant Dan Arweiniad y Sector

Mae CLILC yn parhau i ddatblygu Gwelliant dan Arweiniad y Sector (SLI), gan adeiladu ar integreiddio Data Cymru i'r sefydliad a'r uchelgais i ddod â gweithgarwch data, digidol, polisi a gwella at ei gilydd ynghyd i gynnig mwy cydlynol a chydlynol i gynghorau. Mae'r integreiddio hwn yn gam sylweddol ymlaen, gan gryfhau gallu'r sector i gefnogi gwella gwasanaethau a chyflawni canlyniadau gwell trwy ddull mwy cydlynol a holistaidd.

Mae datblygiad SLI wedi'i ategu gan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, sy'n rhoi pwyslais cryf ar welliant parhaus drwy fecanweithiau fel hunanasesu ac Aseidiadau Perfformiad Panel (PPAs). O fewn y fframwaith hwn, mae gwelliant dan arweiniad y sector yn parhau i fod yn ganolog, gyda llywodraeth leol yn gyfrifol am arwain ei gweithgarwch gwella ei hun, gyda chefnogaeth CLILC.

Mae'r cynnydd diweddar wedi canolbwyntio ar alinio data, digidol a gweithgarwch gwella yn ymarferol. Mae integreiddio Data Cymru wedi gwella gallu'r sector i ddatblygu meincnodi mwy cadarn, gwella ansawdd a chysondeb data perfformiad, a darparu mewnwelediad dadansoddol cryfach i gefnogi gwelliant corfforaethol a PPAs. Mae aliniad cynyddol hefyd â rhaglenni trawsnewid ehangach, gyda mentrau fel DiSC yn dangos sut y gall dull cydlynol, dan arweiniad sector gefnogi heriau rhannol a lleihau dyblygiad.

Mae trefniadau llywodraethu ar gyfer SLI bellach wedi'u sefydlu, gyda'r Bwrdd Gwella dan Arweiniad y Sector yn darparu goruchwyliaeth wleidyddol a chyfeiriad strategol. Ers ei ffurfio, mae'r Bwrdd wedi dechrau siapio'r fframwaith SLI sy'n dod i'r amlwg, gan gynnwys datblygu egwyddorion arweiniol, egluro rolau a disgwyliadau, a llywio sut mae rhaglenni gwaith yn cael eu blaenoriaethu a'u halinio ar gyfer yr effaith fwyaf posibl.

Ochr yn ochr â hyn, mae cynnydd gweithredol yn cael ei wneud wrth i dimau weithio'n agosach ar draws swyddogaethau data, digidol a gwella. Mae cydweithredu cynnar wedi cefnogi nodi blaenoriaethau a rennir a dulliau mwy cyson o gyflawni, gan adlewyrchu newid tuag at fodel mwy integredig a strwythuredig.

Wrth edrych ymlaen, bydd rhaglen waith 2026/27 yn cynnwys ystod o ymrwymadau presennol, ochr yn ochr â chyfleoedd i fireinio ffyrdd o weithio a chryfhau aliniad ag egwyddorion SLI. Mae hyn yn cynnwys gwella dulliau o fonitro perfformiad, olrhain canlyniadau a gwireddu budd-daliadau, gan gefnogi dull mwy seiliedig ar dystiolaeth a chanolbwyntio ar ganlyniadau o wella. Yn gyffredinol, mae'r cynnydd hyd yma yn darparu sylfaen gadarn ar gyfer datblygu model gwella mwy effeithiol, cynaliadwy a arweinir gan y sector ar draws llywodraeth leol yng Nghymru.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â digitalteam@wlga.gov.uk.

2. *Arolwg preswylwyr cenedlaethol*

Mae saith ar bymtheg o gynghorau bellach wedi cyflwyno'r Arolwg Preswylwyr Cenedlaethol, gyda Chaerdydd a Sir Gaerfyrddin yn parhau i ddarparu eu data arolwg eu hunain at ddibenion meincnodi.

Gan adeiladu ar y cynnydd hyd yma, cytunwyd gyda chynghorau y bydd cyflwyno'r arolwg yn cael ei alinio o fis Medi 2027 ymlaen. O dan y dull hwn, bydd pob cyngor yn agor eu harolwg yng nghanol mis Medi ac yn ei gyflwyno bob dwy flynedd. Er y bydd cynghorau yn cadw'r hyblygrwydd i gynnal yr arolwg yn flynyddol os dymunant, bydd disgwyl cymryd rhan yn y cyflwyniad ym mis Medi mewn blynyddoedd odrif. Bydd yr aliniad hwn yn gwella cysondeb cenedlaethol, yn lleihau dyblygu ymdrech ac adnoddau, ac yn creu mwy o gyfleoedd ar gyfer dysgu ar y cyd ynghylch dulliau ymgysylltu a hyrwyddo.

Ar hyn o bryd, rhagwelir y gallai nifer fach o gynghorau ddewis cynnal yr arolwg yn 2026 a 2027, er bod manylion terfynol yn dal i gael eu cadarnhau gyda'r awdurdodau sy'n cymryd rhan.

Mae gwaith hefyd ar y gweill i wella mynediad i'r dangosfwrdd NRS. Bydd hyn yn galluogi grŵp ehangach o swyddogion cyngor ac aelodau etholedig i weld canlyniadau penawdau dan reolaith datgelu'n uniongyrchol, gan gynnwys data ar lefel awdurdod lleol ac, lle bo'n briodol, ar lefel ward. Bydd gwella mynediad yn y modd hwn yn cefnogi defnydd mwy amserol a chyson o ganfyddiadau'r arolwg, tra'n lleihau'r baich gweinyddol ar arweinwyr APC sydd ar hyn o bryd yn echdynnu ac yn rhannu'r wybodaeth hon â llaw. Disgwylir i'r newid hwn ganiatáu i swyddogion ganolbwyntio mwy ar ddehongli a datblygu allbynnau sy'n wynebu'r cyhoedd.

Mae CLILC wedi bod yn gweithio'n agos gyda Swyddfa Comisiynydd y Gymraeg i adolygu a chryfhau'r cwestiynau Cymraeg sydd wedi'u cynnwys yn adran ddemograffig yr arolwg. Cytunwyd ar bedwar cwestiwn diwygiedig, mewn trafodaeth â chydweithwyr Llywodraeth Cymru, a byddant yn cael eu cyflwyno o arolwg 2026 ymlaen. Bydd y diweddariadau hyn yn darparu data mwy cadarn a chymharol ar allu a defnydd y Gymraeg, gan alluogi alinio'n agosach â setiau data cenedlaethol fel Arolwg Cenedlaethol Cymru a'r Arolwg Poblogaeth Blynyddol. Bydd hyn yn cefnogi cynghorau i ddatblygu strategaethau iaith Gymraeg lleol tra hefyd yn creu cyfleoedd ychwanegol i hyrwyddo'r arolwg gyda chefnogaeth cydweithwyr Comisiynydd y Gymraeg.

Yn ogystal, mae modiwl Cymraeg gwell yn cael ei archwilio fel rhan o gynnis APC. Byddai'r modiwl dewisol hwn yn rhoi mewnwelediad manylach y tu hwnt i'r cwestiynau demograffig craidd a'i fwriad yw cefnogi gofynion adrodd statudol a gweithgarwch hyrwyddo'r Gymraeg ehangach ar lefel leol. Mae'r gwaith ar gam cwmpasu cynnar ar hyn o bryd, gyda chynlluniau i ymgysylltu â swyddogion yr iaith Gymraeg ar draws cynghorau i asesu'r galw a datblygu'r dull yn gydweithredol. Yn amodol ar archwaeth, gellid alinio hyn â'r arolwg a gydlynir yn genedlaethol o 2027.

Yn olaf, mae CLILC yn archwilio cyflwyno testun naratif deinamig o fewn y dangosfwrdd i gefnogi'r gwaith o adrodd a chyhoeddi canfyddiadau'r arolwg. Byddai hyn yn darparu esboniadau awtomatig o ganlyniadau allweddol ar lefel cyngor, gan

wella hygyrchedd i gynulleidfaoedd nad ydynt yn dechnegol ac yn helpu i sicrhau mwy o gysondeb yn y ffordd y caiff canfyddiadau eu dehongli a'u cyfathrebu. Er bod y dull hwn yn dal i gael ei ystyried, mae ganddo'r potensial i leihau baich adrodd yn sylweddol ar gyfer arweinwyr APC a gellir ei gyflwyno ochr yn ochr ag arolwg alinio 2027.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Brenna Organ](#).

3. Maethu Cymru

Mae CLILC wedi bod yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr o Maethu Cymru i gryfhauprosesu, coladu a pharatoi eu ffurflenni data misol, gan ganolbwyntio ar wella effeithlonrwydd, ansawdd data a chysondeb.

Mae llyfr gwaith Excel pwrpasol wedi'i ddatblygu gan ddefnyddio Microsoft Power Query i awtomeiddio coladu cyflwyniadau misol. Mae hyn yn cynnwys set ddata crynodedig sy'n cyfuno'r ffurflenni diweddaraf â data hanesyddol, ochr yn ochr â mecanwaith fflagio i nodi newidiadau o gyflwyniadau blaenorol—gan fynd i'r afael â her benodol a amlygwyd gan Maethu Cymru. Mae'r llyfr gwaith yn diweddarau'n awtomatig pan fydd ffeiliau ffynhonnell yn cael eu hadnewyddu, gan leihau trin â llaw a lleihau'r risg o wall.

Yn ogystal, datblygwyd cyfres o dablau dadansoddol wedi'u teilwra i gefnogi gofynion adrodd Maethu Cymru. Mae'r allbynnau hyn yn lleihau'n sylweddol lefel yr ymdrech â llaw sy'n ofynnol bob mis, gan alluogi adrodd i gael ei ddiweddarau'n effeithlon trwy broses adnewyddu syml.

Ochr yn ochr â'r datblygiadau hyn, mae gwaith ar y gweill i greu dangosfwrdd Power BI i gefnogi gwell delweddu a rhyngweithio â'r data. Bydd hyn yn darparu ffordd fwy hyblyg a hygyrch o archwilio tueddiadau, cefnogi gwneud penderfyniadau mewnol, a gwella cyflwyno data ar gyfer rhanddeiliaid.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Brenna Organ](#).

4. Archwiliad Data y Cyngor

Mae CLILC yn bwrw ymlaen â'i brosiect Archwilio Data y Cyngor, sy'n archwilio baich ac effeithiolrwydd adrodd data statudol, rheoleiddiol a data gofynnol arall ar draws cynghorau Cymru. Mae'r cam presennol yn canolbwyntio ar Ofal Cymdeithasol, Addysg a Chynllunio, gyda'r bwriad o ymestyn y dull i feysydd polisi ychwanegol dros amser.

Mae'r gwaith hwn yn ymateb i adborth parhaus gan gynghorau y gall gofynion adrodd data fod yn ddwys o adnoddau, yn aml yn cynnwys prosesau â llaw neu ddyblygu ymdrech. Mae amrywiaeth hefyd yn y graddau y mae data a gesglir ar gael i gynghorau, a pha mor effeithiol y caiff ei ddefnyddio ar ôl ei gasglu.

Er mwyn deall yr heriau hyn yn well, cynhaliwyd ymchwil defnyddwyr yn ystod mis Ebrill a mis Mai, gydag ymgysylltiad gan 14 o'r 22 cyngor. Trwy'r gwaith hwn, casglwyd mewnwelediadau i'r ystod o gyfrifoldebau adrodd y mae cynghorau yn eu rheoli, yn ogystal â phrofiad byw swyddogion sy'n ymwneud â chasglu data, trin a chyflwyno data.

Ym mis Mehefin, mae CLILC yn bwriadu cyhoeddi dau allbwn allweddol. Y cyntaf yw "Catalog" Dychwelyd Data, sy'n darparu trosolwg strwythuredig o ofynion adrodd cyngor ar draws y tri maes blaenoriaeth, gan gynnwys gwybodaeth allweddol am bwrpas, amllder a defnydd data. Yr ail yw adroddiad canfyddiadau, sy'n nodi'r mewnwelediadau a gasglwyd trwy ymchwil defnyddwyr ochr yn ochr ag argymhellion i gefnogi gweithgarwch gwella yn y dyfodol.

Gyda'i gilydd, bydd yr allbynnau hyn yn darparu darlun cliriach o'r dirwedd adrodd data cyfredol ac yn helpu i nodi cyfleoedd i leihau'r baich, gwella cysondeb a gwneud y mwyaf o werth data a gesglir ar draws llywodraeth leol Cymru.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Rob Pascoe](#).

5. Meincnodi Cymru

Meincnodi'r gweithlu: Mae'r data gweithlu agored diweddaraf ar gael nawr. Rydym yn disgwyl diwygiadau i'r data gan 2 Awdurdod Lleol. Bydd adroddiad penawdau llawn ar gael yn yr wythnosau nesaf.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag [Ana Harries](#).

6. Set ddata Perfformiad Hunanasesu (SAPD) Cymunedau Ymarfer

Mae'r [offeryn SAPD](#) yn adnodd i Gyngorhorau Cymru gael mynediad at set safonol o ddata perfformiad sy'n caniatáu iddynt ddeall sut maent yn perfformio yn erbyn eu hamcanion a sut mae hyn yn cymharu ag eraill. Mae'r set ddata yn dwyn ynghyd ystod o ddata o sawl ffynhonnell ddibynadwy i ganiatáu i ddefnyddwyr gael mynediad at eu perfformiad, ei holi a'i ddeall. Caiff yr offeryn ei adnewyddu'n wythnosol ac mae'n parhau i gael ei ddiweddarau i gynnwys data newydd a pherthnasol. Er enghraifft, mae data gwasanaethau cynllunio a data salwch wedi dod ar gael yn yr offeryn yn ddiweddar.

Mae gwaith ar y gweill ar hyn o bryd i ddatblygu "Golwg Gorfforaethol" o fewn yr offeryn SAPD. Mae'r datblygiad hwn yn cael ei arwain gan Gymuned Ymarfer Gwybodaeth Perfformiad (Côd Ymarfer WCPI) Cyngor Cymru, gellir dod o hyd i ragor o wybodaeth am y Côd Ymarfer isod.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag [Ana Harries](#).

7. Cymuned Ymarfer Gwybodaeth Perfformiad Cyngor Cymru

Mae CoP WCPI yn dwyn ynghyd arweinwyr polisi a data o Gyngorhorau Cymru i gryfhau ansawdd, cysondeb a gwerth strategol gwybodaeth am berfformiad a rennir ag uwch arweinwyr.

- Mae'r Canllawiau Canlyniadau Cenedlaethol a ddatblygwyd mewn cydweithrediad â'r CoP, a'r Canllawiau Adborth Defnyddwyr Gwasanaeth (ar gael) sy'n darparu pwynt cyfeirio a ddull cyson ar gyfer datblygu fframweithiau canlyniadau, bellach ar gael ar Hwb Gwybodaeth y CoP. Os hoffech weld copi, cofrestrwch neu cysylltwch ag Ana Harries (manylion isod).
- Y cam nesaf: datblygu **mesurau canlyniadau newydd**, yn amodol ar arwyddo uwch arweinwyr.

- Mae hyfforddiant yn cael ei ddatblygu i helpu Awdurdodau Lleol i ymgorffori'r mesurau'r canlyniadau hyn yn eu gwaith a bydd ar gael yn ystod y misoedd nesaf.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag [Ana Harries](#).

8. Addysg (Rhaglen Waith sy'n Dod i'r Amlwg)

Mae CLILC yn dechrau llunio rhaglen waith newydd sy'n canolbwyntio ar addysg, gyda phwyslais cychwynnol ar ddarganfod a chasglu gwybodaeth. Bwriad y cam cynnar hwn yw adeiladu dealltwriaeth gliriach o heriau cyfredol ac anghenion cymorth ar draws cynghorau, yn hytrach na diffinio neu weithredu atebion penodol ar y cam hwn.

Bydd y gwaith yn canolbwyntio'n benodol ar rôl awdurdodau lleol wrth gefnogi ysgolion, yn hytrach nag ar gyflenwi ar lefel ysgol ei hun. Bydd ymgysylltu cychwynnol yn cynnwys sgyrsiau uniongyrchol gyda chynghorau i archwilio "pwytiau poen" gweithredol a phwysau o fewn gwasanaethau cymorth addysg, gan gynnwys sut mae data a deallusrwydd yn cael eu defnyddio i gefnogi ysgolion sydd angen ymyrraeth ychwanegol.

Disgwylir i hyn gynnwys ystyried meysydd fel olrhain a goruchwylio awdurdodau lleol, llif data, a defnyddio gwybodaeth i lywio'r broses o wneud penderfyniadau a chefnogi canlyniadau gwell. Fel rhan o hyn, bydd y rhaglen hefyd yn cynnwys ffocws ar Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY), yn enwedig mewn perthynas â sut mae cynghorau yn rheoli ac yn defnyddio eu data yn y maes hwn.

Ar y cam hwn, mae'r gwaith yn rhan o biblinell o weithgarwch sy'n datblygu, gyda chwmpas a blaenoriaethau pellach i'w llunio trwy ymgysylltu â chynghorau dros y misoedd nesaf. Y dull fydd gweithio gyda chydweithwyr sydd mewn sefyllfa dda i gyfrannu at y gwaith hwn, yn enwedig y rhai sydd â mewnwelediad gweithredol cryf i wasanaethau cymorth addysg.

Fel rhan o hyn, gwahoddir mynegiadau o ddiddordeb i helpu i lunio cyfeiriad y rhaglen yn gynnar a sicrhau aliniad â'r gweithgaredd presennol.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Sheena Thomas](#).

9. Prosiect LINC (Golwg Sengl Plentyn)

Mae CLILC yn parhau i gefnogi datblygiad prosiect LINC, sy'n canolbwyntio ar greu golwg sengl o'r plentyn trwy ddod â data o wasanaethau lluosog at ei gilydd i gefnogi gwneud penderfyniadau gwell a mwy diogel o fewn gofal cymdeithasol.

Mae'r prosiect yn cael ei arwain gan Gyngor Sir Gaerfyrddin, gan weithio mewn partneriaeth â Chyngor Sir Benfro ac amrywiaeth o gyfranwyr data. Mae'n dwyn ynghyd setiau data o bob rhan o ofal cymdeithasol, lles plant, addysg, yr heddlu ac iechyd, gan roi dealltwriaeth fwy cynhwysfawr i ymarferwyr o risg, angen a materion sy'n dod i'r amlwg.

Mae'r datrysiad yn cael ei gyflwyno trwy ryngwyneb dangosfwrdd gan ddefnyddio Power BI, gan alluogi gweithwyr cymdeithasol ac ymarferwyr i archwilio data

cysylltiedig a nodi patrymau a allai fod angen ymyrraeth. Mae'r dangosfwrdd ar waith ar hyn o bryd gan ddefnyddio data prawf, gyda chynlluniau i drosglwyddo i ddata byw unwaith y bydd y cymeradwyaethau angenrheidiol wedi'u sicrhau.

Maes sylweddol o ffocws hyd yma yw datblygu a chytuno trefniadau rhannu data, gan gynnwys Cytundebau Prosesu Data a chymalau indemniad. Mae hyn wedi gofyn am gryn amser a chydlynu, gan adlewyrchu heriau ehangach ar draws y sector wrth alluogi rhannu data effeithiol ac amserol.

Mae'r data yn cael ei gynnal drwy Brifysgol Abertawe fel y darparwr cwmwl, gan gefnogi dull diogel a graddadwy ar wahân i fanc data SAIL.

Wrth edrych ymlaen, disgwylir i gamau dyfodol y prosiect archwilio'r defnydd o AI i gefnogi adnabod tueddiadau a risgiau posibl yn gynnar. Mae rôl CLILC yn cynnwys darparu goruchwyliaeth ariannol, cefnogi cydlynu ar draws partneriaid, a chysylltu'r prosiect â mentrau a sefydliadau cysylltiedig ehangach ledled Cymru.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Matthew Evans](#).

10. Prifysgol Bangor (Model AI Iaith Gymraeg)

Mae CLILC wedi bod yn gweithio'n gydweithredol gyda Phrifysgol Bangor ac awdurdodau lleol i gefnogi datblygu model iaith AI dwyieithog Cymraeg/Saesneg, gan ddefnyddio lleferydd Cymraeg byd-go iawn i wella perfformiad a manwl gywirdeb.

Mae'r model wedi'i hyfforddi i adlewyrchu tafodieithoedd rhanbarthol a defnydd iaith yn well, gyda ffocws penodol ar y Gymraeg fel y'i defnyddir mewn cyd-destunau llywodraeth leol. Fel model ffynhonnell agored, mae'n cynnig cyfleoedd ar gyfer mynediad ac aildefnyddio ehangach ledled Cymru, gan gefnogi arloesi a chydweithio ym maes technoleg Gymraeg.

Roedd y gwaith cychwynnol yn canolbwyntio ar gasglu recordiadau lleferydd Cymraeg dilys gan staff y cyngor i gryfhau data hyfforddi'r model. Yn fwy diweddar, mae ymdrechion wedi symud tuag at sicrhau mynediad at setiau data sain Cymraeg mwy presennol a gedwir ar draws cynghorau, gan wella dyfnder ac ansawdd y model ymhellach.

Mae Prifysgol Bangor bellach wedi casglu nifer sylweddol o ddeunydd hyfforddi, ynghyd â chefnogaeth gan interniaid myfyrwyr sydd wedi ymgymryd â gwaith cyfieithu Cymraeg i'r Saesneg i gefnogi datblygu modelau. Mae'r prosiect yn cydfynd yn agos â blaenoriaethau Llywodraeth Cymru, gan gynnwys Cymraeg 2050, ac yn cyfrannu at yr uchelgais ehangach o gynyddu'r defnydd o'r Gymraeg mewn gwasanaethau digidol.

Mae'r hyn a ddysgwyd o'r prosiect wedi'i rannu â chynghorau, gan gynnwys mewnwelediadau ymarferol i fodelau AI hyfforddi, ystyriaethau ansawdd data a dulliau o gywiro gwallau, gan helpu i adeiladu gallu ar draws y sector.

Er nad yw'r prosiect ffurfiol yn parhau yn ei ffurf bresennol eleni, mae Prifysgol Bangor yn parhau i ymgysylltu drwy DiSC a mentrau digidol a data cysylltiedig, gan alluogi cydweithio parhaus a rhannu gwybodaeth wrth i'r gwaith esblygu.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Matthew Evans](#).

11. DiSC (Digidol mewn Gofal Cymdeithasol)

Mae CLILC yn parhau i gefnogi datblygiad DiSC (Digidol mewn Gofal Cymdeithasol) Cymru, partneriaeth genedlaethol sydd wedi'i chynllunio i gryfhau'r defnydd o ddigidol, data a thechnoleg ar draws gofal cymdeithasol yng Nghymru. Mae DiSC yn dwyn ynghyd sefydliadau sy'n ymwneud â darparu a chefnogi gofal cymdeithasol, gan ddarparu dull cydlynol o wella canlyniadau i bobl, teuluoedd, gofalwyr a'r gweithlu.

Mae DiSC wedi codi o gydnabyddiaeth a rennir ledled y sector, er bod gweithgaredd cadarnhaol sylweddol eisoes ar waith, gall fod yn ffrwythlon ac yn anodd ei gynyddu.. Mae'r bartneriaeth yn darparu strwythur i ddod â'r gwahanol elfennau sydd eu hangen ar gyfer trawsnewid digidol effeithiol at ei gilydd, gan helpu sefydliadau i gydweithio, rhannu dysgu, a gwneud gwell defnydd o'r gwaith a'r buddsoddiad presennol.

Nid yw'n un rhaglen neu system, ond yn ffordd o alinio gweithgarwch ar draws sefydliadau a rhaglenni i gefnogi dull mwy cydgysylltiedig a chynaliadwy. Mae DiSC wedi'i strwythuro o amgylch pedwar piler rhyng-gysylltiedig: Datblygiad Arloesol, sy'n canolbwyntio ar drawsnewid system gyfan; Dechrau Cadarn, cryfhau sylfeini craidd fel data, sgiliau a phrosesau; Dyfeisgarwch Disglair, sy'n cefnogi arloesi ac arbrofi; a Darparu gwybodaeth, gan alluogi rhannu dysgu ac arfer da ar draws y sector.

Mae data yn elfen ganolog o'r rhaglen DiSC, yn enwedig o fewn y piler Brilliant Basics. Mae gweithgarwch yn dechrau cymryd siâp o amgylch gwella dealltwriaeth, ansawdd a defnydd o ddata awdurdodau lleol trwy'r dull "Know Your Data". Mae hyn yn adlewyrchu'r gydnabyddiaeth ehangach bod trawsnewid digidol effeithiol yn ymestyn y tu hwnt i systemau TG ac yn dibynnu ar sut mae data yn cael ei ddal, ei rannu a'i ddefnyddio i gefnogi gwneud penderfyniadau.

Mae gwaith sy'n ymwneud â safonau data hefyd yn datblygu fel rhan o'r agenda hon. Er bod gofynion yn dal i gael eu harchwilio, mae angen mwy o gysondeb i gefnogi diogelwch, integreiddio a rhyngweithrededd ar draws systemau a gwasanaethau. Mae'r gwaith hwn yn cyd-fynd â rhaglenni presennol ac yn cysylltu â gweithgarwch ehangach, gan gynnwys Archwiliad Data y Cyngor.

Trwy DiSC, cefnogir sefydliadau i leihau dyblygu, gwella rhannu data, a gwneud gwell defnydd o fewnwelediad ar y cyd, tra'n cadw hyblygrwydd i gyflawni yn erbyn blaenoriaethau lleol. Mae'r bartneriaeth hefyd yn darparu mynediad at offer a rennir, ymchwil, a chyfleoedd i gymryd rhan mewn prosiectau cydweithredol a rhaglenni gwaith cenedlaethol.

Wrth i'r fframwaith barhau i ddatblygu, bydd ymgysylltu â chynghorau a phartneriaid yn allweddol i lunio blaenoriaethau a sicrhau aliniad â gweithgarwch presennol.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch ag [Emma Willis](#).

12. Cysylltu Gofal – Safoni Data a Phrosesau

Mae'r Rhaglen Gofal Cymdeithasol Cysylltu Gofal (CCSCP) yn hyrwyddo llif gwaith mawr sy'n canolbwyntio ar safoni data a phrosesau ar draws gofal cymdeithasol yng Nghymru. Wedi'i gyflwyno mewn partneriaeth â Gofal Cymdeithasol Cymru ac yn rhan o bartneriaeth DiSC Cymru, nod y gwaith hwn yw adeiladu sylfaen gyffredin sydd o fudd i bob ymarferydd ar y rheng flaen.

Heddiw, heb safonau data y cytunwyd arnynt, mae pob awdurdod lleol yn cofnodi, rhannu ac adrodd gwybodaeth yn wahanol. Mae hyn yn creu dyblygu ac ailweithio i ymarferwyr, rhwystrau i rannu data rhwng systemau, adrodd statudol anghyson, ac anallu i feincnodi neu gymharu yn genedlaethol. Mae'r rhaglen yn mynd i'r afael â hyn trwy ddatblygu Safonau Data Gweithredu Gofynnol (MODS), iaith a rennir sy'n diffinio'r isafswm data y mae'n rhaid i bawb ei ddal a'r hyn y mae'n ei olygu. Yn hanfodol, mae'r safonau hyn yn galluogi cysondeb heb gyfyngu ar farn broffesiynol lleol neu fodolau darparu gwasanaethau.

I ymarferwyr gofal cymdeithasol, mae'r manteision yn ymarferol ac yn ddiriaethol. Bydd cipio data safonol yn lleihau'r baich gweinyddol, gan dorri ail-fformatio ac ail-fformatio gwybodaeth sydd ar hyn o bryd yn cymryd amser oddi wrth y bobl maen nhw'n eu cefnogi. Bydd canllawiau ymarfer cyd-gynlluniedig yn helpu gweithwyr cymdeithasol i gofnodi data yn gywir ac yn gyflawn, gyda ffocws clir ar ganlyniadau gwell i'r bobl y maent yn gweithio gyda nhw. Bydd cyfleoedd hyfforddi a DPP yn meithrin hyder wrth ddefnyddio systemau newydd fel Mosaic ac Eclipse fel galluogwyr gwirioneddol o ymarfer sy'n seiliedig ar ganlyniadau, a bydd adnoddau pwrpasol yn cefnogi ymarferwyr i ddefnyddio data fel offeryn gwneud penderfyniadau o ddydd i ddydd.

Mae'r rhaglen hefyd yn sefydlu canllawiau llywodraethu gwybodaeth cadarn fel y gall ymarferwyr a'r cyhoedd fod yn hyderus bod rhannu data yn ddiogel, yn gyfreithlon ac yn dryloyw. Wrth i ni edrych ymlaen, mae'r ymdrechion hyn yn sefydlu sylfaen hanfodol ar gyfer galluoedd gofal integredig sy'n rhychwantu systemau iechyd a gofal cymdeithasol.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Paul Owens](#).

Meithrin gallu: Hyfforddiant a gweminarau

13. Rhaglen hyfforddi agored

Ydych chi'n edrych i ddysgu mwy am gasglu a defnyddio data? Ydych chi'n gweithio gyda data ac eisiau tynnu mwy o werth ohono? Ydych chi'n meddwl ehangu eich sgiliau?

Mae gennym gyfres o gyrsiau hyfforddi a fydd yn **eich cyflwyno** i:

- Ystadegau cryno;
- Cyflwyno data;
- Dylunio a dadansoddi arolygon;
- Cynllunio a chyflwyno grwpiau ffocws;
- Data 101;
- Data perfformiad; ac

- **Ein dau gwrs hyfforddi newydd sbon:**
 - Deall dangosfyrddau Power BI
 - Canllaw i ddechreuwr i Microsoft Excel

O ddata i'r dangosfwrdd: Bydd cyflwyniad i ddelweddau a dangosfyrddau Power BI yn dangos i chi sut i ymchwilio a holi dangosfyrddau Power BI i gael y gorau o'ch data a gwneud penderfyniadau sy'n cael eu gyrru gan ddata.

Mae canllaw i ddechreuwr i ddefnyddio Microsoft Excel (Excel) yn rhoi cyngor ac arweiniad ymarferol i unrhyw un sydd eisiau cyflwyniad i, neu gloywi o, Excel. Mae'n:

- amlinellu pam mae Excel yn ddefnyddiol
- eich cyflwyno i'r rhyngwyneb Excel
- darparu canllawiau ymarferol ar sut i gyflawni fformiwlâu a swyddogaethau sylfaenol
- eich tywys trwy rai o'r nodweddion allweddol
- cynnwys geirfa o dermau

Rydym wedi cyhoeddi canllawiau hyfforddi sydd ar gael ar ein [gwefan](#).

Rydym yn cynnal pob un o'n cyrsiau hyfforddi ar-lein bob chwarter lle gall cydweithwyr cyngor lleol gofrestru i fynychu **am ddim**. Gall sefydliadau eraill fynychu ar gost o £50 ynghyd â TAW y pen, fesul sesiwn.

Rydym bellach yn gallu cynnig sesiynau Cymraeg a Saesneg.

I ddarganfod mwy ac i archebu lle ar un o'n sesiynau agored, ewch i [TicketSource](#).

Fel arall, am gost fach, gallwn ddarparu cyrsiau hyfforddi yn benodol ar gyfer eich sefydliad, ar-lein neu yn bersonol, ar adeg a dyddiad sy'n addas i chi.

Os hoffech drafod eich gofynion, yna cysylltwch â [Róisín Roberts](#).

14. Rhaglen gweminar 'Hysbysu ac Ysbrydoli'

Rydym yn cynnal gweminarau rheolaidd fel rhan o'n rhaglen gweminar 'hysbysu ac ysbrydoli'. Am ragor o wybodaeth ac i archebu tocynnau, ewch i [TicketSource](#).

Gellir dod o hyd i recordiadau o'n gweminarau blaenorol ar ein [gwefan](#).

Rydym bob amser yn chwilio am gynnwys gweminar. Os ydych chi wedi gweld, gwneud, neu'n gwneud rhywbeth diddorol, arloesol ac ysbrydoledig gyda data, byddem wrth ein bodd yn clywed amdano – llwyddiannus neu fel arall. Yn yr un modd, byddem wrth ein bodd yn clywed eich awgrymiadau ar gyfer data, ystadegau neu bynciau ymchwil yn y dyfodol yr hoffech ddysgu mwy amdanynt.

Am ragor o wybodaeth, cysylltwch â [Suzanne Draper](#).